

Tana postára
küldésre is
No. 224713/8

ROMANIA

1 LEU-POSTA

1 LEU-POSTA

UJKELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nevez
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámbor
Ferenc. Búcsú szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Stráda, Cobălcescu 52.

Szombat, 1937. október 23.

5698. EV. XX. EVF.
Chesván 18. 240. SZAM.

A Zsidó Párt népgyűlése elé

Vasárnap délelőttre népgyűlésre hívta egybe Kolozsvár zsidó lakosságát a Zsidó Párt tagozati vezetősége.

Nem lehet kétséges, hogy a gyűlés a város zsidóságának kereteiben imponáns, tartalmában bensőséges megnyilatkozása lesz a zsidó egység és a romániai zsidó népkisebbség egyetlen komoly politikai instrumentuma: a Zsidó Párt mellett.

Valamely zsidópárti manifesztáció mindig több, mint fellengős propaganda és alkalmi korteszédés. A dolgok természetéből következő, hogy a kisebbségi élet legutolsó pilléreire szorított zsidóság politikai demonstrációja nem annyira külső hatásokra, mint inkább belső megnyugtatóra és felemelkedésre törekszik. Ezekben a gyűlésekben a szavak nem a hatalom kapuit döngetik és nem zsidó színekurákat ígérnek, hanem egyszerűen több igazságosságot, kevesebb jogfosztást követelnek a külvilágtól, de több segédkeztetést kérnek és ígérnek annak a zsidó lakosságnak, amely önhibáján kívül szenvedő alanya ebben az országban nemcsak a földkerekség lázas nyugtalanságának, de a belső kormányzatok sorozatos hibáinak és felelőtlen politikai játékaival is.

Valahogyan számvetés egy ilyen zsidópárti gyűlés, amely sorsunk történelmi alakulásának egy-egy korszakát rögzíti le a tengerpart zsidó panasz és szükös zsidó vigasztalás keserű visszhangjában.

Az együttléteink azonban a külvilág előtt épügy, mint magunk számára bizonyítja az élethez, a jogainkhoz való ragaszkodást, az el nem gyötört akaratot, hogy bele akartunk szólni sorsunk alakulásába. Hogy ma sem akartunk könyved mozdulattal odavetett példának tekinteni magunkat átlátszó politikai számítások és bünsön felkavart gyűlölet hullámok kezében.

Ma sem, és még kevésbé holnap, midőn talán a zsidó energiáknak egy példátlan erőfeszítésére lesz szükségünk, hogy múlt megpróbáltatásaink maradványaitól mentüljünk át a történelmi folytonosság számára évezredekken át gyűjtött értékeinket.

Ebből a szempontból nem pártgyűlés képez Kolozsváron, hanem ennél jóval több.

A megnyilatkozás széles keretű biztositja az a megszokás nélküli folyó munka, amely a párt kolozsvári tagozatát közvetlenül köti össze a város zsidóságának legszélesebb rétegeivel.

A pártkeretek kibővültek: Kitaró szervezkedés adott alkalmat arra, hogy az idő szavának engedve olyanok is aktív részt vállaljanak a párt munkájából, akik hosszú időn át passzíven állottak a Zsidó Párt szervezkedésével szemben.

Az ifjúság kereteinek kibővítése dinamikus lendületet kölcsönözött a párt tevékenységének: az ifjúság elfoglalta azt a helyet, amelyet ma mindenütt a világon betölt a pártok és népek életében; az iparoság megszervezése és a női szekció létesítése új szintet kölcsönöztek a párt munkájának.

A Zsidó Párt célravezetően készült fel arra, hogy betölthesse azt a nagyon is felelősségteljes, hátatlan és nehéz hivatást, amely a népkisebbségi önvédelem frontján vár.

Ma már nemcsak indokolni, de menteni sem lehet az erőt a fronttól való távolmaradást.

Ezért mondottuk, hogy a Zsidó Párt vasárnap gyűlése Kolozsvár zsidóságának imponáns és bensőséges megnyilatkozása lesz.

Schuschnigg kancellár nagyjelentőségű politikai látogatása Budapesten

BUDAPEST, október 22. Schuschnigg osztrák kancellár tegnap Budapestre érkezett. Mint a Stefánia jelenti, Schuschnigg kancellár magyarországi útjával kapcsolatban egyes körök azt állítják, hogy a kancellár bizonyos Közép-Európa-ra vonatkozó kérdéseket fog meg tárgyalni. A tanácskozás hír szerint kapcsolatban áll Darányi közeli berlini útjával.

Mint Bécsből jelentik egyidejűleg, Darányi magyar miniszterelnök meghívására Schuschnigg kancellár ma Bécsből és Kisbérre utazott, hogy megtekintse a magyar állami menéseket.

Lord Halifax kijelentette, hogy Anglia és Franciaország megmentik az asturiai köztársasági harcosokat Franco bosszujától

Chamberlain kijelentette, hogy bizik Olaszország biztosítékai-ban az önkéntesek visszavonása ügyében

Először ötezer önkéntest távolítanak el Spanyolországból. A vizsgálat ideje alatt se katonát, se hadianyagot nem szállítanak Spanyolországba

Párizs, október 22. Politikai körökben kedvezően fogadták Eden angol külügyminiszter tegnap esti beszédét. Anglia politikai célkitűzései a spanyol ügyben, amelyet Eden külügyminiszter tegnap este ismertetett, megegyeznek a francia állásponttal: A benemavatozás fenntartása azzal a feltétellel, hogy vessenek véget az

erőszaknak és védjék meg az egyes nemzetek érdekeit. Az angol kormány — vélik a francia politikai körök — éppen úgy, mint a francia kormány, kész elfogadni Olaszországnak azon javaslatát, hogy bizottságot küldjenek a két harcoló fél táborába, akik seregszemlét tartanak a spanyol fronton harcoló idegenek fölött.

Neville Chamberlain beszéde a benemavatozás és az önkéntesek visszavonása ügyében

Mint Londonból jelentik, tegnap a késő esti órákban Neville Chamberlain is nagyszabású beszédet mondott a benemavatozási értekezlet eddigi eredményei és az önkéntesek visszavonása ügyében. Neville Chamberlain az elégtel kérdésekkel kapcsolatban többek között a következőket mondta:

— Mindannyian ismerjük a benemavatozási bizottságban lefolyt legutóbbi tárgyalások pozitív alakulását. Bizonyos, hogy az idegen önkéntesek eltávolítása azok számának előzetes megállapítását tetelezi fel, ami hosszabb időt fog igénybe venni, de az is természetes, hogy

nem fogjuk bevárni a számlálással megbízható delegációk munkáitól, akik befejezését anélkül, hogy addig is ne távolítanának el bizonyos számú önkéntest.

Attlee örnagy a munkáspárti ellenzék elnöke félbeszakítja a szónokot: Mit jelent a jelképes eltávolítás?

Chamberlain: Kiszámú önkéntes eltávolítását. Ez a szám azonban még nem lett megállapítva. Mondjuk, 5000 lesz. Ez sem jelenti azt, hogy éppen ötezer lesz, talán ennél kevesebb. Nem látom be, milyen igazságtalanság állna elő ezáltal. Az önkéntesek által képviselt erők mindkét oldalon változatlanok maradnak.

Attlee miniszterelnök egyike Chamberlain egyik kijelentése miatt

Az ellenzék ezen kijelentés ellen tiltakozik és nem engedi Chamberlain-t tovább beszélni. A rendet később helyreállítják, mire a miniszterelnök így folytatja beszédét: — Nem fér semmi kétség hozzá, hogy ezen levezető időszak folyamán egyik nemzet sem fog önkénteseket, fegyvert, vagy hadianyagot küldeni Spanyolországba.

Az angol kormány teljesen türethetetlennek tekintené, ha folytatnák az önkéntes-küldéseket, miniat névleg eltávolítják a már ottan levőket.

A miniszterelnök ezután Gijón polgári lakosságának eltávolításával foglalkozott. Anglia nagykövete — mondotta Chamberlain — felkérte Franco tábornokot, tanúsítson embereség bánásmódot a foglyokkal. Chamberlain biztositotta a Házat, hogy angol hajók a brit hadiflotta fedezete mellett több mint 30.000 menekültöt szállítottak el eddig Gijónból.

Ami azon híreket illeti, hogy az olaszok a háború végeztével azonnal elfoglalhat-

ják a Baleári szigeteket, alaptalanoknak kell nyilvánítani, mert az olasz kormány részéről ismételtlen határozott cáfoló biztosítékokat kapott.

„Elfogadom az olasz biztosítékokat“ Chamberlain ezután a következőket mondotta:

— Elfogadom az olasz biztosítékokat, mivel jóhiszeműen adták. Chamberlain emlékezett arra, hogy az olasz csapatállások Líbia felé áprilisban vették kezdetüket, majd választott Attlee örnagy bírálata a távolkeleti kérdésben, valamint azon tényre, hogy a brit kormány nem sietett válaszolni Roosevelt elnök beszédére, Chamberlain kijelentette, hogy úgy ó, mint Eden felhasználta az első adódó alkalmat megelégedésüknek nyilvános kifejezésére juttatására és azon szándékuk bizonyítgatására, hogy minél nagyobb mértékben kívánják együttműködni Roosevelttel. A brüsszeli értekezletről ezeket mondotta Chamberlain:

— Mi azért megyünk oda, hogy békét teremtsünk és nem fogjuk magunkat hipotékus megoldások felé vezetni és minden erőfeszítést el fogunk követni a Kínában napoként borzalmas véget érő emberélet megmentése érdekében.

A lordok háza az asturiai köztársasági harcosok megmentéséért

Londoni jelentés szerint az alsóházzal egyidejűleg a lordok háza is tegnap délután megkezdte ülészeit. A nemzetközi helyzetről volt szó. Lord Plymouth külügyi államtitkár Eden aisházi beszédéhez hasonló nyilatkozatot tett, majd lord Shell szólt fel, aki Japán azzal vádolta meg, hogy el akarja rabolni Kína függetlenségét.

Lord Sfabolgi munkáspárti azt sürgette, hogy az asturiai köztársasági harcosokat mentésük meg az őket fenyegető megszállástól.

Nagy-Britanniának elő kellene segítenie ezen harcosok eltávolítását, akik mindvégig megtették kötelességüket. A szónok azt hiszi, hogy Franciaország kész teljesíteni ezen emberi kötelességet, de arra vár, hogy a brit kormány is együttműködjön vele. Az ülésen lefolytatott vitát összegezve, lord Halifax kijelentette, hogy Anglia és Franciaország kötelesen fognak határozni az asturiaiak eltávolítása ügyében. Lord Halifax egyuttal méltatta a benemavatozási bizottságban kötött megegyezés lelki értékét. Az asturiaiak eltávolítására vonatkozólag indítványokat tet-

(Folytatása a 10. oldalon.)

VILAG TUKER

Fegyverkezés és konjunktura

A hadfelszerelési versenyben előjáró országok gazdasági szaktekintélyeit mind sürribben foglalkoztatja a fegyverkezési verseny várható hatása a gazdasági élet hullámmozgására és általában a megélhetésre. Kétségtelenül a megélhetés színvonalának alakulás tekintetében nem lehet közömbös, hogy Anglia hadfelszerelő programjának költsége felér azzal a roppant kiadással, amelyet Nagy-Britanniának a világháború legköltségesebb éve okozott, hogy vannak országok, amelyek állam költségvetésük végösszegének egynegyedét fordítják erre a célra és ismét vannak nemzetek, amelyek évi nemzeti jövedelmüknek közel egytizedét fordítják haderejük fejlesztésére. Egyedül Anglia hadfelszerelési programja egy és félmilliárd fontba kerül. Egyes kormányok az ezzel járó teherviselés megkönnyítése érdekében kölcsönműveletekkel igyekeznek a fedezetet előteremteni. Még Anglia is, mely tudvalevőleg a legnagyobb mértékben fedezte még a világháború költségeit is közadónak hozadékaiból, az 1 és félmilliárd fontos hadikiadásnak közel egyharmadát 400 millió fontot államkölcsönrel, National Defence Bondok kibocsátása útján igyekszik fedezni.

A jövő generációkra áthárítani a háborús nemzedéktől elviselhetetlen terhek jelentős részét — ez a jelszó és ennek jegyében bonyolítják le a hadiököket szolgáló kölcsönműveleteket. Gyakran szemelőt tévesztik, hogy erre lehetőség csak ott nyílik, ahol idegen országok nemzeti jövedelméből nyújtják a hosszulejratu kölcsönöket, nem pedig a saját nemzeti jövedelemből.

Ez utóbbi esetben ugyanis a nemzeti jövedelemből a kölcsönjegyzés útján hadfelszerelési célokra kihatott összeg elvonatik olyan magángazdasági lehetőségek kiaknázásától, amelyeknek céltudatos kihasználása újabb járadékforrásokat nyit meg, tehát lehetővé teszi a tőke reprodukálás folyamatának zavartalan menetét. A tőkének produktív gazdasági céloktól való elvonása pedig a nemzet termelő berendezését gyengíti és ezzel sorvasztja a nép megélhetésének anyagi bázisát.

A hadfelszerelési célokat szolgáló kölcsönműveletek természetesen a tőkepiacot számottevő mértékben befolyásolják, az idegen tőkék igénybevételeinek feltételeit súlyosbítják és az áregység törvényének a tőke ára is érvényes hatálya révén drágítják a magángazdasági és az egyéb közházartási célokat szolgáló kölcsönműveleteket. Mindez drágítja a termelést, csökkenti a termelés rentabilitását és megnehezíti az államháztartás tartós kiegyensúlyozását.

Az erőltetett ütemű és rendkívüli árnyokat ölt hadfelszerelésnek káros gazdasági következményeit egyetlen esetben ellensúlyozzák azok a nagy előnyök, amelyekkel a nép fokozódó foglalkoztatás jár. Ez a gazdasági válság esete, amikor is a konjunktura hullámvölgységében meginduló fegyverkezési iram lényegesen csökkentheti a munkanélküliséget, felszívhatja az árupiacot nyomó készletek egy részét és az üzemek termelő kapacitásának nagyobbarányu kiaknázását lehetővé téve, az eredményes gazdálkodás feltételeinek eredményes kialakulásához vezethet. Nem

OKTÓBER 22.

pedán vallási alap
ómufti hatásköré-
zó vette át. Egy-
alküldött vizsgáló-
lmán tanács husz-

a hatóságok azt a
nak csak naponta
uccákon való köz-
ugyanis ígéretet
akosságra kivett
got három napon

erizsban
lin tábor-
ésével
ban

ler és Szkoblin
epsolatban ház-
Bogovud nevű
gyi tanácsosa
sznek. Valószin-
házkutatás fényt
t fehérorosz tá-
ki fog derülni
ének háttere is.

ek kézre
nyilkosai

ldschläger Jónás
gával kapcsolat-
tások érkeztek:
zerencsétlen valu-
sarat szállítottá-
sa során elmon-
tartalmaz a kö-
esült róla, hogy a
obta az Oltba. C
árut tartalmaz a
hogy nem tudja
evét, de megadta
A nyomozás so-
áger halála előtt
elefonszámmal és
Gabriel és Tókés
obbizban felhívott
g lakásán tartó-
mában vannak.

abb jelentés arról
kedden felkeres-
től részeseését
adróság. Ma meg-
struálása. Tökés
gyilkosság. A
szerint néhány
z áldozat torká-
tt lefogta Gold-
a lakásán talált
gyilkos 15 évvel
szigurancafonőke
ves.

ek
tok
ciók

en közli-

ITAS

vénytársa-
Str. Baros
efon: 3-51.

Lapkiadó B. T.
ron L. Pop 10.
-60.

Igy a konjunktúrális hullám tetején megindított erőltetett hadfelszerelő tevékenység esetében. Egységes termelési viszonyok, jó foglalkoztatás, a termelőkapacitás nagyfokú kihasználása esetén ugyanis a nagyarányú hadfelszerelés a szakmunkáskéz hiányát, ilyeneknek gyors ki-, illetőleg átképzését, az üzemi nyers-, segédanyagok és félgyártmányok rohamos drágulását és a termelő berendezés kapacitásának a normális igényekhez képest aránytalan kiterjesztését váltja ki. A munkaező és a tőke tehát olyan kereteket teremt, amelyekben idővel a fegyverkezési verseny megszüntével a munkaező jelentős része fölöslegessé, a tőke egy része pedig holt tőkévé válik, illetőleg mint tőke, megsemmisül. A gazdálkodás jövője és a nép megélhetésének kiegyensúlyozott-

sága szempontjából rendkívül aggályos jelenség, hogy a fegyverkezés éppen akkor hatalmasodik el, amikor a világgazdaság konjunktúrális magaslatra lendült. Féltő, hogy ezzel elfajul az üzletmenet, termelési hipertrofia támad, amelynek biztos következménye a gazdasági válság. Ennek a gazdasági válságnak megy elébe a világ, ha kölcsönműveléssel, nem pedig adó-reformmal számol a tényekkel. A tény a politikai bizonytalanság. Közérdek a nemzet honvédelmi körülbástyázása. Ha ez kölcsönműveletek útján végzetes gazdasági következménnyel járhat, jöjjön az adó-alanyok objektív és alanyi teherviselő képességével számoló, elsősorban azokra nehezítő adóreform, akik közvetlen haszonélvezői a nemzet hadfelszerelő erőfeszítésének.

Százmillió választó az urnák előtt

Az új orosz alkotmány két kamarás rendszert ismer: az unió és nemzeti egység tanácsot. Minden szovjetképviselet mögött 300.000 választó áll

Moszkva, október 22. Október tizenkettő-kén kezdődött az orosz választási kampány, amely immár most az új választási törvény alapján zajlik. A választáson minden polgár, aki december 12-én elmulrt tizen-nyolc éves, származásra, meggyőződésre és művelti tevékenységére való tekintet nélkül résztvehet. A kormányknak nagy apparátus-ra van szüksége, hogy egy nap alatt száz millió ember szavazhasson a nagy kiterjedésű birodalomban. E száz millió ember számára el kell készíteni a választási igazolványokat, jelölőlistákat és szavazó cédulákat. A szükséges papírmennyiséget kétezer tonnára becsülik. Az orosz szocialista köztársaságok uniójának legfőbb tanácsa két kamarából fog állni: a szovjetunió és a nemzeti egység tanácsából. Az unió tanácsába minden 300 ezer lakos egy delegátust fog küldeni, tekintet nélkül arra, hogy ipari munkásságot fogja képviselni, vagy pedig a parasztságot. 569 választó-kerületet szerveztek meg erre a célra a szovjet-unió egész területén. Hozzávetőleg 300 ezer választásra jogosult esik egy-egy területre.

A nemzeti egység tanácsba másként választ-

ják a delegátusokat. Minden szovjetköztársaság nagyságára és lakóinak számára való tekintet nélkül huszonöt delegátust választ, minden autonóm köztársaság tizenegy delegátust küld, minden autonóm kerület öt delegátust, minden nemzeti egység kerület 1-1 delegátust. A nemzeti egység tanács 574 tagból fog állni. A nemzeti egység tanácsban a nagyobb nemzeti egységek egy-egy delegátusa aránylag 4.410.000 lakost fog képviselni. A kisebb nemzeti egységek közül például Örményország egy-egy képviselője 48.000 lakost reprezentál.

Mindkét kamara választói listáit csakis a törvényesen elismert szervezetek nyújthatják be. Ezek: a kommunista párt organizációi, a szakszervezetek, a fausi kooperatívák, ifjúsági szervezetek és kulturszövetségek. A jelöltek legkésőbb 30 nappal a választások előtt tartoznak nyilatkozni, hogy a jelöltséget elfogadják-e. Nem jelölhetők olyanok, akik nincsenek politikailag, kulturálisan, vagy szakmailag megismerve. Egyszerű szótöbbséggel választják őket. Abban az esetben, ha két jelölt ugyanannyi szavazatot kap, tizen-egy napon belül új választást írnak ki.

Hogyan folyt le a lengyelországi zsidó diáksztrájk

Egyedül Varsóban 1500 zsidó diák sztrájkolt és éhezett 24 órán át a gettópadok bevezetés elleni tiltakozás jeléül

Varsó, október 22. Röviden jelentette az Új Kelet, hogy a lengyelországi zsidó egyetemi ifjúság 48 óras tiltakozó sztrájkot rendezett a gettópadok bevezetése ellen. A sztrájk lefolyásáról érdekes részleteket közölnek a lengyelországi zsidó lapok.

A sztrájk megkezdésekor a varsói zsidó diákság testületileg a zsidó diákközhonban gyűlt össze és itt tartózkodtak 48 órán át a sztrájk befejezéséig.

A többi városok zsidó diáksága is csatlakozott a sztrájkhoz. Azon főiskolák zsidó haligatái, amelyekbe még nem vezeték be a gettópadokat, többi kartársaikkal való szolidaritásuk jeléül 24 óras sztrájkot rendeztek.

A sztrájk megkezdése előtt bizottságot alakítottak, amelynek feladata volt öröködni azon, hogy a zsidó főiskolások sztrájkja maradék nélkül és hiánytalanul hajtassék végre. Az összes főiskolák előtt sztrájkőréségeket állítottak fel. A zsidó diákközhonban mintegy ezer diák gyűlt össze. Már a kora reggeli órákban számos demokrata lengyel diák is megjelent a zsidó diákközhon előtt és felajánlották segítségüket a „vértelen blokádhoz”. A sztrájkolók az egész éjszakát a diákközhonban töltötték és éhségstrájkba léptek. A zsidó parlamenti klub üzenetet küldött a zsidó diákságnak, amelyben felszólítja őket, hogy folytassák harcukat a zsidó nép becsületéért és méltóságáért.

A zsidó főiskolások sztrájkját nemcsak

az egész zsidóság, hanem a demokratikus és szocialista lengyel néprétegek is élénk szimpátiával kísérték. A zsidó középiskolákban a zsidó egyetemi ifjúsággal való szolidaritás jeléül tíz percre felfüggesztették a tanítást.

Varsóban mintegy ezerötven diák vett részt a sztrájkban. A zsidó diákközhon falaira hatalmas plakátokat ragasztottak a gettópadok bevezetése ellen irányuló tiltakozó feliratokkal. Hasonló plakátokat ragasztottak ki zsidó magánházakra is. Varsó utcáin röpiratokat osztogattak, a gettópadok bevezetése ellen. A rendőrség később elkobozta a röpiratokat és öt diákot letartóztatott azoknak terjesztése miatt.

A zsidó diákközhonban nagy tiltakozó gyűlés volt, amelynek keretében dr. Sommersien képviselő, a zsidó parlamenti klub elnöke, továbbá a Bund, a Poale Zion a lengyel szocialista párt, a lengyel szakszervezetek és különböző demokratikus ifjúsági szervezetek képviselői tartottak beszédeket. Határozati javaslatot fogadtak el, amelyben élesen tiltakoznak a zsidó diákság jogait sértő intézkedések ellen. Hasonló tiltakozó gyűlések voltak Vilnában, Lodzban és más városokban.

A zsidó parlamenti klub elhatározta, hogy tiltakozó hetet proklamál a zsidó diákságért. Felhívást intézett Lengyelország zsidó lakosságához, hogy ezen hét alatt tartózkodjék a szórakozó helyek lá-

togatásától és az így megtakarított pénzt a diákság önszervező szervezeteinek juttassa. Az adományokból zsidó diákközhonokat építenek.

Ezután határozta el a zsidó munkásszervezetek az október 19-i félnapos tiltakozásától és az így megtakarított pénzt a diákság önszervező szervezeteinek juttassa. Az adományokból zsidó diákközhonokat építenek.

kozó sztrájkot, amely mint már röviden jelentettük, az egész országban a zsidó lakosság száz százalékos részvétele mellett folyt le. A félnapos sztrájk lefolyásáról szóló részletes tudósításunkat lapunk legközelebbi számában közöljük.

Holnap kezdi meg Petrescu ezredes leleplező dokumentumainak közzétételét Stelian Popescu ellen

A Lumea Romaneasca bejelenti, hogy holnaptól kezdve halott lesz az élők között az Universul igazgatója

Bucuresti, október 22. (Az Új Kelet tud.) Annakidején élénk feltűnést keltett az egész ország közvéleményében Petrescu ezredes cikke a Lumea Romaneasca című lap hasábjain, amelyben bejelenti, hogy amennyiben Stelian Popescu négy napon belül nem távozik az Universul éléről, olyan dokumentumokat hoz nyilvánosságra, amelyek erkölcsi halottá teszik őt. Az ország közvéleménye nagy érdeklődéssel várta a beharangozott leleplezéseket, ehelyett azonban egy nem mindenki által érthető közlemény látott napvilágot a szóbanforgó lap hasábjain Petrescu ezredes tollából a terminus lejártá napján. Már-már úgy látszott, hogy bíófnak bizonyul az egész leleplezési beharangozás. A Lumea Romaneasca mai számában végre bejelenti, hogy holnap kezdi meg azoknak a „szenzációs dokumentumoknak” a közzétételét, amelyeket Petrescu ezredes jelentett be néhány nappal ezelőtt.

A lap ezzel kapcsolatosan többek között a következőket írja:

„Augusztus 28-ika óta nem szüntünk meg napról-napra leleplezni Stelian Popescut. Okmányokat és autentikus dokumentumokat közlötünk a Brezoianu uccai sajtó főnöke ellen. Stelian Popescu egyetlen sort sem mert aláírni az ellene emelt

súlyos vádak megdöntésére. Hét hét után a bírósághoz fordult, amelyet még néhány nappal azelőtt súlyos inzultusokban részesített. Stelian Popescu ezután külföldre szökött és „a legelterjedtebb román lap” vezetésével Ovanes Mogardici Zaharovot, a román állampolgárságot is nélkülöző örmény büntársát bizta meg.”

A lap ezután bejelenti, hogy holnap számában kezdi meg azon szenzációs dokumentumok sorozatának közzétételét, amelyeket Petrescu ezredes jelentett be annakidején és amelyekhez az ezredes saját maga fog kommentárokat fűzni. A cikk író a következőket írja meg:

„Ezen dokumentumok nyilvánosságra hozatalával Stelian Popescu nem lesz ember többé. A „nagy román” Stelian Popescut bármelyik román felfofozhatja. A „nagy hazafit” szembeköpheti a legegyszerűbb hazafi is... Teljes erővel állíthatjuk, hogy holnaptól kezdve Stelian Popescu halott lesz az élők között. Holnaptól kezdve egyetlen román sem fogja fogadni Stelian Popescu köszöntését. Holnaptól kezdve keresztény ember nem lépi át Stelian Popescu küszöbét... Stelian Popescunak távoznia kell az Universul éléről. Stelian Popescunak távoznia kell az antirevizionista liga éléről!”

szedelmekkel teli szoros védként a híres udvaron vaux völgyében, a baszk réd. Életre-halálra menő Nagy Károly és kürtjébe... hogy a célja jutott v

A GYORS KOZLEKE hiánya számiakon pus történelemben, amely egyszer megváltoztatt az ember a tudomány csodás készüléket — éjjel kell az orvos segít meg kell tudnia val tözsdé utolsó jegyzése denkor szoladátára ké

SOCIETATEA ROMANA DE T

rendelkezésre harsát telefon- tudnivalót a helyköt, valam szelgések díjazásbáti tartalma

STERN-féle or. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Iorga (volt Zoldá ucca) 19. Országoserte elismert kitűnő konyha, esztét. árak, figyelmes kiszolgálás.

Arstet. כשר. Kóser vezető étterem, az utazó közösség kedvenc találkozóhelye.

Elfogták a Goldschläger-gyilkosságot harmadik tettesét is

Nem került még meg az elrablott pénz

Bucuresti, október 22. (Az Uj Kelet tud.) Gabriel Romulus Culdát, Goldschläger Jónás bucaresti valutás gyilkosát, tegnap este sikerült elfogni. Cudla eleinte tagadott, de később beismerte, hogy ő tervezte ki és Tökés segítségével ő hajtotta végre a gyilkosságot. Cudla további kihallgatása során kiderült, hogy a gyilkosságot előre megfontolt szándékkal követte el. Néhány nappal a tett elkövetése előtt Cudla valakitől megtudta, hogy Goldschlägerre nagyobb összegű valutát fognak bízni. Vallomása során Cudla azt állította, hogy mindössze 45 ezer lej vitt fel

a zsákmányból, 31 ezret Tökés Bélának adott és a sofört is megajándékozta, aki a hullát tartalmazó kosarat Sepsiszentgyörgyre szállította és ott az Oliba dobta.

A gyilkosnál megmozgatások összesen ezer lejt találtak. Azt vallotta, hogy mikor hazulról eltávozott, négyezer lejt hagyott a feleségének. A nyomozó hatóságok feltevése szerint a gyilkosok elrejtették a többi pénzt. Tökés Béla ugyanis azt állítja, hogy nagy köteg ezerlejes bankjegyet látott Culdánál az idegen valutákon kívül. Ma délután a két gyilkost szembesíteni fogják egymással.

Gazdasági hetiszemle

- Bánsági levél -

Timisóara, október 22. (Az Uj Kelet tud.) Az általános gazdasági helyzet ezidőszertől kellemesnek mondható. Apróbb bajoknak nevezhető jelenségek inkább ott mutatkoznak, hogy az egész termelés már hetek óta különös, nyugtalan pszichózis hatása alatt áll. Még nagyobb baj az, hogy a hónapok elé a gazdasági élet nem tekint teljes nyugalommal. Érthető is: hiszen, belföldi relációkban már vajudik az új kormány-rezsim kérdése s külföldi viszonylatokban pillanatnyilag olyan események zajlanak le, melyek cseppet sem járulnak hozzá az általános nemzetközi gazdasági helyzet stabilizálásához.

Tökehiány mutatkozik a pénzpiacra

A bánsági piacon hosszabb ideje a pénzügyi éhezhető. Ez a momentum természetesen, nem igen járul hozzá, nagyobb vállalkozásoknak kezdeményezéséhez. Ami magát a mostani pénzügyi helyzetet illeti, ennek két elfogadható magyarázata is van.

Az egyik figyelemreméltó momentum, hogy a falusi lakosság az ideiglenes jótérmet ellenére, a gabona és egyéb gazdasági cikkek értékesítése után, a felgyülemelő feles pénzzel sem igen siet a bankokba. A falusi lakosság körében a kisebb vidéki bankok még mindig nem nagyon örvendenek különösebb szimpátiának. Így tehát ezeken a helyeken nem is gyűlnek a betétek. A termelők és általában a falusi lakosság nem igen tudja még mindig kitörölni emlékezetéből, hogy évekkel ezelőtt súlyos pénzeket veszített az elhelyezett betétek formájában. Jóllehet ezzel szemben áll az is, hogy éppen ezek a kis vidéki bankok legfőbbje a konverzió által teremtett helyzet következtében jutott ilyen sítuációba.

A másik ok, mely kétségtelenül velejá-

roja a mai előálló pénzügyi helyzet az, hogy az egyes államok fennálló kliring-rendszere nem funkcionál a kívánt tempóban. Már egyszer foglalkoztunk éppen ebben a rovatban, hogy a Németországba, Svájcba, Olaszországba és más államokba az áruértéknek 40 százalékához, míg a további 60 százalékra legalább még két hónapig kell várnia. Az exportőr viszont a legtöbb esetben bankpénzzel dolgozik s így, míg egy ilyen tranzakció lebonyolódik, legalább még két hónapig kell eltelnie s ennek következtében a bankból exportált célokra igénybevett töke a kliring labirintusban hever terméketlenül.

A textilpiac helyzete

Heteken keresztül olyan állapotok domináltak a világ nyersanyag textilpiacán, hogy egyesek, főleg azok, akik az áruhárszámításból, a baisedől spekulatív kalkulációkra állították be magukat — legmerészebb álmaik megvalósulását remélték. A baised hullám valóban tartós is volt s hátsóugói is olyanok voltak, hogy az optimisták is komoly aggodalommal figyelték az áruhárszámítás körüli helyzet alakulását.

A helyzet az, hogy a baiss-hullám október 8-án érte el mélypontját, amikor a newyorki tőzsdén a gyapot ára 8 centimetre süllyedt. Ha figyelembe vesszük, hogy korábban, április 3-án még 15 cent volt a pamut árfolyama, akkor nyilvánvalóan október 8-án közel 50 százalékos áruhárszámítás könyvelhetünk el. Ezzel szemben meg kell állapítanunk hogy most már ez a baiss-hullám bizonyos mértékben leállt, amennyiben most már újból 100 centre

emelkedett s ezután további áremelkedéssel is számolnak.

Kétségtelen, hogy a nemzetközi helyzet állandó izgalomban tartotta a belföldi piacot is. Itt ugyanis arról volt és van szó, hogy a belföldi gyáripár és kereskedelem még a magas árakon szerezte be nyersanyag szükségletét és most az előálló nemzetközi áresés következtében, a korábban felvásárolt áruk értékét illetően, komoly eltulodások állottak be.

A nagybani eladások ezidőszertől nem tartják azt a nivót, melyhez különben ilyenkor októberben nagyon is hozzászólt a piac. De ez a mostani tartózkodás csak átmeneti jellegűnek mondható s rövidesen újból jelentkeznek vevőként mindazok, akik ma az általános pszichózis hatása alatt, avagy éppen spekulációs céllal kitolták a vásárlásokat. Meg kell ugyanis említenünk, hogy a városi és falusi lakosság is ezidőszertől komoly vásárlásokat eszközöl, ami különben az őszi szezon velejárája.

Fontos momentumként könyvelhetjük el, természetesen azt a tényt, hogy az utóbbi napokban a felajzott kedélyek megnyugodtak és magát a baiss-hullámot is két olyan körülménynek tudják be, melyekkel szakkörökben jóelőre számoltak. Az egyik ilyen momentum tehát, hogy az idén a gyapottermés rekordot ért el, a másik: hogy az az általános háborus hangulat, mely az elmúlt hónapokban teljesen hatá-

Az aranyér

szerepel Goedecke
féle Anusol kappal
kezeltendő. A világ
számos orvosai ismerik
és rendelik

Anusol-Goedecke

sa alatt tartotta az egész világot, az utóbbi időben felengedett s így a nagyobb hadivásárlások is szünetelnek.

Újból csökken az élőállat export

Az élőállat és húsexport az elmúlt szeptemberben újabb csökkenést mutat fel. A csökkenésnek számos oka van, de ezek közül is ki kell emelnünk azt a körülményt, hogy a román állatexport nem tudja felvenni a versenyt a magyar és a jugoszláv áruval, mely országokban a kormány nagy prémiumokat biztosít az exportőröknek.

Már egyébként augusztusban is exportcsökkenést könyveltünk el a júliusi szállításokkal szemben. Az augusztusi és szeptemberi szállítások viszont a következő helyzetképet adják:

Augusztusban 1,739 ökröt, 2,764 sertést, 81 lovat, továbbá 127,010 kg. zsiradékot, 72,291 kg. konzervhúst és 18,966 kg. sertéshúst szállítottak különböző országokba.

Szeptemberben ezzel szemben 1,343 ökröt, 3,406 sertést, 185 lovat, 71,930 kg. zsiradékot, valamint 51,474 kg. konzervhúst exportáltak az országból.

Vagyis: szeptemberben Ausztriában 22 ökröt, 1504 sertést, 115 lovat, Csehszlovákiában 1902 sertést, 61,930 kg. zsiradékot, Olaszországba 1331 ökröt. Svájcba 10 ezer kg. zsiradékot, Magyarországra 70 lovat és az Egyesült Államokba 51,474 kg. konzervhúst szállítottak.

Amint látjuk tehát a szeptemberi vásárlások sorából teljesen hiányzik Németország, Görögország és Palesztina.

A gabonapiac hírei

Ebben a pillanatban komoly gondot okoz a gabonakereskedés az egészségügyi minisztériumnak az a rendelete, mely megtiltja a 14 százalékkal több nedvességet tartalmazó tengerinek az értékesítését, illetőleg megtiltja a vasutnak és a hajózárságoknak is, hogy ilyen árut egyik helyről a másikra szállítsanak. Ez a körülmény, természetesen, teljesen megakasztja a tengerinek komolyabb formában való értékesítését.

Efodeti közlemény.

„Étvi gyötrelmes fájdalomtól
szabadultam meg...”

irja alant levelében egy beteg. „En más-különbben a legjobban vagyok, gyomor-fájdalmaim teljesen megszűntek, amit csak az Önök által adott Gastro D. gyógyszernek köszönhetek, amely gyógyszert a legmelegebben ajánlom minden gyomorbetegnek, mert megmentett 5 évi gyötrelmes fájdalomtól. Kérem nyilatkozatomat hirtapilag is közöljék, mert szeretnék jót tenni hasonló betegségben szenvedőkkel. Teljes tisztelettel: Bogdán István, Cluj, Str. Sirdas 7/a.”

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A Bánság szempontjából ez a miniszteri rendelkezés annál inkább vet súlyt a latba, mert hiszen nyilvánvaló, hogy az idén jó tengeri termés csak a Bánságban volt és így most, amikor a Bánság jó üzleteket csinálhatna, egy miniszteri rendelkezés teljesen felborítja az összes korábbi számításokat.

Szakkörök szerint ennek a rendelkezésnek az a súlyos szépséghibája van, hogy a tengeri betakarításánál a tengerinek 22 százalék nedvesség tartalma viz, mely csak későn tavasszal süllyed le 14 per-centre. Eszerint a tengerivel való kereskedés egyelőre teljesen lehetetlennek látszik. Ha csak a miniszter az utolsó pillanatban meg nem kegyelmez a gabonakereskedelemben és a gazdáknak egyaránt.

A buszszállítás körül az utóbbi időben kisebb-nagyobb szüneteket regisztrálnak. Ennek fő oka az, hogy a prémiumok kifizetése körül állandó nehézségek merülnek fel. Aztán baj az is, hogy az exportált áru után a Banca Nationala csak nagy késéssel fizeti ki az exportőrnek a járandóságokat.

Egyebekben a gabonapiacra ezáltal nem kell számolni komolyabb áreltolodásokkal. A helyzet ugylátszik, normalizálódik és az árak felfelé ivelő tendenciát mutatnak.

Gabonapiac: A bánsági piacon a következő árakat jegyzik: 73-as buza 460, illetőleg 76-77-es 480, 78-as 490, valamint 79-es 500 lejbe kerül mázsánként. A többi gabonafélében a zab 420, száritott tengeri 320, ujtengeri 230, árpa 370, illetőleg tavasszal árpa 440-450 lej.

Lisztpiac: A bánáti lisztet iránt elég élénk kereslet nyilvánul meg. Az árak pedig a következők: nullás liszt 930-950, 4-es 860-880, 5-ös 820-850, 6-os 780-800, illetőleg korpa 260 lej százkilónként.

„ELLA”
**Kozmetikai
Intézet**
Legmegbízhatóbb
Legmodernebb
Legeredményesebb
Tanítványok kiképzése. — Redukált árak.
Cluj, Cal. Regele Ferdinand 11, I. emelet.
(Gólya palotában)

Manuszen melléklettel
„BNÉ ASER”
Zsidó szertartási rituális szabályok
közikönyve, Sufchan Aruch kivonata
magyar fordításban minden zsidó
házban nélkülözhetetlen. 30 lej bé-
lyeg beküldése ellenében portóment-
esen kapható Rosencweig Antón
könyvkereskedésében CLUJ.
Tekintélyes ortodox és neolog rabbik
elisméréssel nyilatkoznak a könyvről

A BŐSÉG FORRÁSA
DACIA sorsjegyáruda
Az Állami Sorsjáték minden osztályának a húzása alkalmával a legnagyobb nyere-
ményeket a Dacia sorsjegyáruda fizeti.
Miért ne lenne Ön is a Dacia sorsjegy-
áruda nyerteseinek nagy táborában?
Húzás előtt látogassa meg a sorsjegyáruda
fiókját. A Dacia sorsjegyárudától
vásárolt sorsjegy szerencsét hoz.
November 15.-én lesz a 15. sors-
játék I. osztályának a húzása

DACIA
Sorsjegyáruda
Helyi cím: **Economia Cluj, Piața Unirii 23.**

NEZM HIANYOZH
AR

**A Ha
zsidó**

Egy

A Lumea Romaneasca
ördekes cikksorozatát
újságíró németországi ut
másairól. A lap mai sz
gettó“ cím alatt közöl fi
figyeléseket, amelyekből
teket ragadjuk ki:

A Harmadik Birodalom
a berlini rendőrfekturán
vatalos helyiség tele vo
csak kevesen voltunk küll
a többség Németországban
és nökből állott, akik cs
egyesekek éppenséggel hazai
cialisták, akik ma is es
a német kultúra fölötté
turának és mégis alá ke
az idegenellenőrzéssel jár
riáknak, mert „megtört z
állampolgárságuk”.

Azon szerencsétlen tíze
akik a nemzeti szocialis
után sémita származásuk
állampolgárságukat. A né
got csak azoknak hagyták
tani túlták, hogy a front
nemzeti szocialista ható
olyan szigorúak voltak, h
harcos is állampolgársá
Akkik ezek közül — bárm
nem vándoroltak ki, „tü
kell hogy igazolják magu
éneik. Munkát nem ad
nincs vagyonuk, a zsidó
méből tengetik életüket.

A rendőrtisztviselő me
szőlítja nevéket. S ök íje
horgasztott fejfel. Pély
nyújtják kezüket a papíro
szolja, hogy a „Harmad
olyan vendégszerető volt,
totta tartózkodási engedé
hatóan suttogják:

— Danke... Guten Tag
Egyesek még azt is mo
Hitler”. De nem szabad.
litsa köszöntés egy zsidó
törés, amit a törvény bünt
Meghajlott öregek, közt
helyet csinálnak az ajtóná
cialista fiatalember száma
jen előre.

Az antiszemita üldöztetés
rendűség valóságos psziché
a német zsidókban. Hallot
dikációját egy berlini zsidó
a tanácsot adta a nőknek,
telenebb öltözetet viseljen
kálják a náciakat.

Néhány nemzeti szocial
tem a rádiókiállításra. K
egy ismerős zsidó család
arcukon viselték a semitiz
váltam néhány percre a di
barátaimmal beszélhessek.

Kinos dolog volt. Nem
hányásai miatt, hanem a z
hozott zavarba. Valóság
Nem találtak szavakat. N
weln, hogy ez is lehetséges
Pedig másnapra meghí
nem látja senki, de a nyilva

A kor'upció, a
műve

A korrupciónak sohasem
metországban. A hitlerist
volt az, amely a német n
is bevezette a korrupció sz

Minden jómódu zsidónak
ugyan napról napra csökke
san vannak még — van
tája”, aki hivatalos ügyeit
támadás éri a hitlerista sz
részről, a „házi hitlerista”
e'csittulásáról.

A zsarolás különösen a
körvény körül virágzik. V
nök, akik férficinkosalki
találtak fel azzal, hogy sz

A Harmadik Birodalom zsidói és antiszemítái

Egy újságíró riportja berlini impresszióiról

A Lumea Romaneasca hasábjain hetek óta érdekes cikksorozatot közöl. Fuszár Emil újságíró németországi útján szerzett benyomásairól. A lap mai számában „A berlini gettó” cím alatt közöl figyelemreméltó megfigyeléseket, amelyekből a következő részleteket ragadjuk ki:

A Harmadik Birodalom zsidóival legelőször a berlini rendőrfeküretben találkoztam. A hivatalos helyiség tele volt emberekkel. De csak kevesen voltak külföldi állampolgárok, a többség Németországban született férfiakból és nőkből állott, akik csak németül tudtak beszélni. Egyikük németül és nemzeti szocialisták, akik ma is esküsznek arra, hogy a német kultúra fölé áll minden más kultúránál és mégis alá kell vetniük magukat az idegenellenőrzéssel járó hivatalos sikanériáknak, mert „megtört zsidók, akiknek nincs állampolgárságuk”.

Azon szerencsétlen tizezrekhez tartoznak, akik a nemzeti szocialisták uralomrajutása után sémita származásuk miatt elvesztették állampolgárságukat. A német állampolgárságot csak azoknak hagyták meg, akik bizonyítani tudták, hogy a fronton harcoltak. De a nemzeti szocialista hatóságok formalitásai olyan szigorúak voltak, hogy sok volt front-harcos is állampolgárság nélkül maradt. Akik ezek közül — bármilyen oknál fogva — nem vándoroltak ki, „tűrelmi okmányokkal” kell hogy igazolják magukat és „kutya-életet” élnek. Munkát nem ad nekik senki és ha nincs vagyonuk, a zsidó hitközségek kegyelméből tengetik életüket.

tételére provokálnak zsidókat, hogy azután megszarolják, vagy feljelentik őket. Ha egy német megharagszik zsidó szomszédjára, a leggyorsabb dolog, hogy rásüti a fagyjalázás vadját.

A megszafozt zsidó diák esete

Érdekes korrupciós esetet meséltek el nekem a berlini egyetemmel kapcsolatban. Egy zsidó diákot feljelentettek az egyetemi hatóságoknál, hogy Hitlerrel szidta. A szerencsétlen zsidó fiura nemcsak az összes német egyeteméről való kizáratása várt, hanem börtön, vagy koncentrációs tábor is. Másnap elment hozzá egyik kolégája (volt barátja), aki elmagyarázta neki, hogy ötszáz márkával el lehetne intézni az ügyet a diáktestület becsületbírósága előtt és akkor megszűnik ellene a büntítési eljárás. A szülők rendelkezésre bocsátották az ötszáz márkát. A diák azonban — árja tanúkkal — feljelentette zsalolásért német kolégáját. Három nappal később a feljelentést visszavonták és a német diák nyoma anélkül eltűnt. Kiderült viszont, hogy nem ez a bátor zsidó volt az első áldozat és egy egész zsalolóbanda működik a diákság körében.

Zsidó gyermekek az állami elemi iskolában

Beszéltem egy negyedik elemiiskolai zsidó tanulóval, aki állami iskolába jár. Eminens tanuló. A tanító egyszer kihívta a táblához és rámutatva így szólt a többi tanulóhoz: — Szegyeljétek magatokat! Ez a zsidó szebben, helyesebben ír és beszél németül, mint ti!

Azóta tarthatatlanná vált a viszony közte és iskolatársai között. Szülei el is határozták, hogy ezután zsidó iskolába fogják járattatni.

A fiúnak mégis van két igen jó barátja iskolatársai között. Minden reggel együtt mennek az iskolába. Az utolsó uccasoroknál azonban eiválnak egymástól, hogy ne lássák a többiek és a tanítókat.

Egyszer mégis észrevették őket, amikor beléptek a zsidó fiu szüleinek házába. Másnap megvették mind a hármukat.

A félzsidók

A legsúlyosabb azonban a félzsidók helyzete, akik előzőt nem is tudták, hogy zsidók, vagy zsidó származásúak. És a legbuzgóbb hitleristák között is felfedeztek olyanokat, akiknek ősei között zsidók vannak. Ezeket kizárták a német társadalomból, viszont a zsidók körébe nem akarnak menni értendő okokból.

A nemárja ősök keresése és felkutatása sok családi tragédiát idézett már el. Válsók és öngyilkosságok járnak e kutatások nyomában.

A vegyes házasságokból származó kiskorú gyermekek esetében, ha a tiszta árja szülő eivált nemárja házastársától és kötelezi magát, hogy meg fogja akadályozni az énteközést a nemárja szülők gyermekeivel, az árja szülő gyermekeit árjáknak tekintik. Ezeknek azután kifejezetten antiszemita nevelést adnak. Az ilyen gyermekeknek a többsége gyűlöli és megveti szüleit.

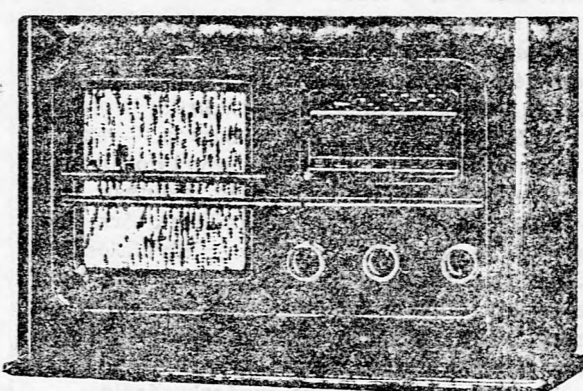
Az antiszemizmus egyébként nem örvend ma már tulságosan nagy népszerűségnek. A lakosság körében egyre csökken a visszahajta. Az antiszemita agitáció főfészke a vidék, de a parasztság körében közömbösség látható az antiszemita agitáció iránt.

Szörmék
legelőször beszerzési forrása
Mandelbaum szücsnél
Calea Regele Ferdinand 20.

18 HAVI RÉSZLETRE

- Az 1938-as SZIMFONIKUS SZÉRIA a következő modelleket tartalmazza.
- PHILETTE
 - MATADOR II
 - SERENATA
 - CANTATA
 - SIMFONIA
 - Batériás készülékek
 - BARCAROLA
 - BALADA

A „Soc. de Radiodifuziune” intervenciójára az 1937/38-as idényben a rádiókészülékek számára rendkívül olcsó árat állapítottunk meg. Mindenki vásárolhat most egy világhírű PHILIPS készüléket. Kapható 18 hónapig terjedő részletre.

Superheterodyn 4+1 pros Miniwatt lámpával. tökéletes vétel minden hullámhosszon. Felszerelve ellenütémű kapcsolással és három chassisegységgel.

PHILIPS Radio
1938
PHILIPS MINIWATT LAMPÁKKAL

Philips rádiókészülékek eladásra kaphatók Clujon a
D. BUCUR
cégnél is
Str. Regina Maria 13 szám

Bratianu György cáfolja a Gogával és Averescuval való tárgyalásairól szóló híreket

Canciov pénzügyminiszter kijelenti, hogy a kormánynak nem áll szándékában beiföldi köicsönt kibocsátani a hadfelszerelés érdekében

Bucuresti, október 22. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosban és Sinaian tovább folynak az előcsatározások a kormányutódlás ügyében. Bratianu György hivatalos lapja, a Miscarea cáfolja azokat a híreket, melyek szerint meg egyezési tárgyalások volnának folyamatban a gheorghisták és más pártok között. Bratianu György egyébként október 31-én nagygyűlés keretében fogja kifejteni a politikai helyzetéről vallott nézeteit. Mihailache tegnap Popovici Mihályval, Costachescuval, Armand Calinescuval, Ghelmegeanuval, Pan Halipával és Politu-Micunestivel folytatott hosszabb táncskozásokat. A nemzeti parasztpárt elnöke ma Topolovenibe utazik, vasárnap pedig Sinaian lesz, ahol résztvesz Mihály vajda hadnaggyá avatásának ünnepélyén.

Vaida Sándor péntek délelőtt a fővárosba érkezett, ahol C. Anghelescuval, Tileaival, D. R. Ioanitescuval és Modreanuval, a Frontul Romaneasc vezető-embeivel folytatott tárgyalásokat.

Goga ma Petre Papacosteavul, Avarescu marsall megbízottjával folytatott megbeszélést.

A sinaiai politikai látogatások kapcsán állítólag Istrate Micescu, az ilfovi ügyvédi kamara dékánja is királyi kihalgatásra készül.

lunian szombat reggel a lengyel jogászok

küldöttsége élén Sinaia utazik, majd visszatér a fővárosba és hétfőn ismét Sinaia megy az ottani ünnepekre. Ma Iorga professzort is Bucurestibe várják.

Dr. Anghelescu nemzeti nevelésügyi miniszter felépült betegségéből és ma átvette tárcájának vezetését, amit távollétében Nistot munkügyi miniszter látott el.

Canciov pénzügyminiszter nyilatkozatot adott a Dimineatanak, amelyben cáfolja azokat a híreket, amelyek szerint a kormány belső köicsönt szándékszik kibocsátani a hadsereg kiadásainak fedezésére. Ez a terv — mondotta a miniszter — azon köröktől származhat csak, amelyek a kormányutódlásra pályáznak, de semmiesetre sem tulajdonítható a jelenlegi kormánynak, vagy a liberális pártoknak.

Inculet helyettes miniszterelnök ma Sinaia-ba utazott.

Az uralkodó Hohenzolern herceg társaságában ma reggel különvonaton a Fogaras-megyei Lipovára utazott, ahol vadászaton vesz részt. A királyt és vendégét Filimon tábornok adjutáns és Holberg báró, Hohenzolern herceg szárnysegéde kíséri. Az uralkodó még ma este visszatér Sinaia-ba.

A betegek kérése nem maradhat a szilveszterekben viszonzás nélkül.

SPORT

A Jom Hanoar és a Makkabi

Pár nappal ezelőtt Kolozsváron értekeztek ülték össze az erdélyi cionista ifjúsági szervezetek képviselői. A találkozó napirendjén a zsidó ifjúságot érdeklő problémák szerepeltek, amelyek között természetesen első helyen állott a szellemi és fizikai nevelés kérdése. A Jom Hanoar, mint azt a tárgyalásokból, valamint az azt követő hírlapi beszámolókból megállapítani lehetett, ugyi különös szerepet a testnevelésre vonatkozó program is, amelynek szövegében előfordul az a kitétel, hogy az ifjúsági szervezetek testnevelési tevékenységében számitanak a Makkabi Szövetség támogatására is.

Az egyes napirendi pontok letárgyalása után a Jom Hanoar határozati javaslatot fogadott el, mint amelynek végrehajtása képezi a cionista ifjúság jövőben működésének alapját. Az elfogadott határozati javaslatok között szerepel a testnevelésre vonatkozó program is, amelynek szövegében előfordul az a kitétel, hogy az ifjúsági szervezetek testnevelési tevékenységében számitanak a Makkabi Szövetség támogatására is.

A Makkabi Szövetség — sajnos — ezen a cionista ifjúsági találkozóon hivatalosan nem vett részt. Allapitjuk meg azonban már előjáróban, hogy idetartozandónak érzi magát és ha még sem jelent meg hivatalosan a Jom Hanoaron, ez annak tudható be, hogy erre hivatalos formában idejében nem nyert meghívást. Így csak felkészületlenül megfigyelő révén képviseltette magát a Makkabi a zsidó ifjúsági parlament tanácskozásain.

A Makkabi, mint pozitív zsidó alakulat, ugyanis mint testnevelési intézmény, ugyis mint chaluconevelő, beletartozik a pozitív építőmunkát végző zsidó közösségbe. Beletartozik és ennek megfelelően igyekezett működését kifejteni. Ebben az igyekezetében azonban az elmúlt husz évben, az erdélyi cionista mozgalom kezdetén túl, nem érezte a cionizmus zászlóhordozóinak hivatalos támogatását. Nem érezte annak dacára, hogy az erdélyi zsidó sport a cionista mozgalomból született és annak dacára, hogy a sport utján intézményesített zsidó testnevelési programot a cionista mozgalom elindította, a bázei második cionista világtalálkozókon dolgozták ki.

Abban igaza lehet bárkinek, hogy az utóbbi években a zsidó sportegyesületek letértek a számukra kijelölt utról. A tömegtestnevelés, tagjainak pozitív zsidó szellemében való nevelése helyett az erdélyi zsidó sportegyesületek a versenysportágak művelésére rendezkedtek be, miközben teljesen megfeledkeztek arról, hogy a Makkabi sportmozgalomban a sport csak eszköz és nem cél. Mert a cél az, hogy a sport népszerűsége és testnevelési adottságai mellett a zsidó ifjúságot fizikai és zsidó szellemi nevelésben kell részesíteni és bekapcsolni a pozitív zsidó építőmunkába.

Az is letagadhatatlan, hogy a zsidó sportegyesületek vezetése a megalapítást követő években más kezekbe ment át. A zsidó sportegyesületek vezetői lehet hogy telítve voltak zsidó szeretettel, a cionista célkitűzés azonban nem volt szívügyük és így a zsidó sportegyesületek vezetésében mellőzték a cionista, helyesebben a Makkabi programjainak érvényesítését.

Mintegy három évvel ezelőtt azonban a regátban már évek óta a bázei programnak megfelelően működő Makkabi Szövetség — amely cachsaratelepei révén igen sok, teljesen képzett chaluconevelőt juttatott ki Erec Jiszraelebe — igyekezett Erdélyt is megnyerni a Makkabi eszme célkitűzési számára. Ez rövidesen sikerült is, mert Brassóban az ott megjelent erdélyi zsidó sportegyesületek kimondták az Erdélyi Makkabi Szövetség megalakítását és ezzel a formalitással Erdély zsidó sportja ismét megtért a cionista közösségbe.

Az Erdélyi Makkabi Szövetség vezetősége azonban igen nehéz feladat előtt állott. A zsidó sportegyesületek vezetőibe tulságosan belerögződött az a téves érv: hogy a sport — sport a cionizmus — politika, melynek semmi keresni valója nincs a sportegyesületek életében. Az idők folyamán azonban részben az erdélyi Makkabi mozgalom vezetőinek szívós munkája, részben a zsidó sportegyesületek vezetőségeiben beállott változás révén Erdély zsidó sportja egyre inkább közeledett a Makkabi eszméhez, annyira, hogy ma már kis kivétellel, az erdélyi zsidó sportegyesületek a Makkabi célkitűzések szolgálatában fejtik ki tevékenységüket. Jórészt minden erdélyi zsidó sportegyesület megalakította tornaszakosztályát és olyan keretokről gondoskodott, amelyek a komoly testnevelés célját szolgálják. A szellemi nevelés terén is látszanak már eredmények, bár itt is még igen sok a tennivaló.

Az erdélyi zsidó sportegyesületek, de a Makkabi szövetségi vezetőségek is azonban

nélkülöznek a cionista közélet támogatását. Főleg pedig nélkülözi Erdély zsidó sportja a cionista ifjúsági szervezetek támogatását. A cionizmus hivatalosai az utóbbi időkben is majdnem jelentéktelen érdeklődést tanusítanak a Makkabi Szövetség igen nehéz munkájával szemben.

A legutóbbi marosvásárhelyi cionista konferencián az Erdélyi Makkabi Szövetség határozati javaslat elfogadását kérte, amely szerint a Makkabi keretébe tartozó zsidó sportegyesületek testnevelési munkásságát a cionista helyi csoportok segítsék, egyben a cionista ifjúság köteleztesse a Makkabi keretein belül való sportolásra.

A tavalyi váradi konferencián a Makkabi hasonló szellemű kívánásában adott kifejezést segítség iránti kérésének. Sajnálattal kell azonban megállapítanunk, hogy ezideig az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség részéről semmi, míg a helyi csoportok részéről alig valami támogatást élvezett a Makkabi. Enélkül a támogatás nélkül pedig a Makkabi nem nyújthatja azt, amit nyújtania kell és amit nyújthatna.

A Makkabi becsüléssel és elismeréssel adózik a cionista ifjúsági szervezetek testnevelési tevékenységé felől. El kell ismerni, hogy ezen a téren az ifjúsági szervezetek mindent megtettek, hogy allijázó, Palesztinába kivándorló tagjaik teljesen felkészülve vegyenek a jsvu felépítésének nehéz munkájában részt. A Makkabi azonban jól ismeri az ifjúsági szervezetek testnevelési adottságait és jól tudja, milyen nehézségekbe ütközött és ütközik megannyi más között az ezen téren való tevékenykedés. Ezzel szemben a Makkabi keretei kizárólag a testnevelésre vannak beállítva és ezt a munkát szakszerűen felkészült vezetői minden nehézség nélkül látják el, illetve látják el, ha ebben az ifjúsági szervezetek támogatását maguk mögött érzérik. Mert a Makkabi éppen a zsidó ifjúsági tömegek távolmaradása miatt van káros téltlenségre kárthatva.

El sem képzeljük tehát a Makkabi munkát másképpen, mint hogy a cionista munka ránkéső részét, illetve a testnevelést mi és egyedül mi végezzük. Eppen elég tennivaló van más téren, az ifjúsági szervezetek nem is rendelkeznek kellő felkészültséggel, a mi egyedüli tevékenységünk viszont kizárólag a testnevelés.

A Makkabi ideológiai beállítottsága pozitív cionista, keretei között azonban pártpolitikát nem folytat. Az ifjúsági szervezeteknek nem kell tehát félniük, hogy tömegeiket, ha rendszeres testnevelésre a Makkabit veszik igénybe, elveszítik.

Ami pedig a Zsidó Nemzeti Szövetség központját és szerveit illeti, az a kívánságunk, hogy teljes erkölcsi támogatását élvezzük. A központ bírja rá szerveit, helyi csoportjait, vegyenek aktív részt a zsidó sportegyesületek testnevelési tevékenységében, ellenőrizzék, hogy azok működése teljes egészében megfeleljen a cionista kívánalmaknak. A Makkabi alá van rendelve a cionista mozgalom fegyelmének, az a kívánságunk tehát, hogy a cionista vezetőségek éljenek ezzel a joggal.

A cionista közélet és az ifjúsági szervezetek vezetői meggyőződhetnek róla, hogy a Makkabi Szövetség mai vezetői nem tágtának eredeti programjuk és hivatásuk mellől. A hároméves Makkabi megmozdulás eredményeképpen Erdélyben ma már lehet Makkabi alapon álló zsidó sportról beszélni. Az erdélyi zsidó sportegyesületek, ha kismértékben is, dolgoznak az újjáépítés alapok érdekében. Ahhoz azonban, hogy a Makkabi célkitűzéseit maradék nélkül megvalósítsa, halaszthatatlanul segítségre van szüksége.

A Makkabi Szövetségbe tömörült zsidó sportegyesületek azt kívánják, hogy a zsidó újjáépítés nehéz munkájában kapják meg a rájuk eső részt. A Makkabi tisztában van hivatásával, ezt a hivatást azonban el is akarja látni. A zsidó ifjúság testnevelésének munkáját a Makkabi és egyedül a Makkabi kívánja elvégezni, kéri tehát, hogy ebben a törekvésében a pozitív zsidó építőmunka szolgálatában álló egyesületek nyújtsanak segítséget.

Ezt szeretnénk volna a Jom Hanoaron — a Makkabi nevében — elmondani.

Weisz Ignác

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Solness építőmester

— A világirodalmi ciklus előadása —

A világirodalmi ciklus kiemelkedő előadása lesz f. hó 25-én hétfőn este Ibsen Henrik egyik legértékesebb és legmaradandóbb művének, Solness építőmesternek a felújítása. Ez a csodálatos darab annyira össze van forrva, a nagy novogé szellemi lényűgöző és tragikus lényűgű, hogy szinte saját élete tükröképek és önvalómasának lehet tekinteni. Solness építőmester a családi életében boldogtalanul vált ösztönös művész, aki kétségbeesve keresi nem a megnyugvást, hanem a polgári kereteken és gyarló emberi szenvedéseken való felülemelkedést. Oda próbál vergődni önmaga és a világ előtt, ahol megszűnik a tér és az idő. Az alkotás maradék tornya csillog szeme előtt, ahová felkapaszkodva megmentheti magát attól, hogy elforgá-

csolódva, színtelenné vált és megöregedve kelljen lassan megsemmisülnie. Egyik legmélyebb és legerősebb szimboluma Ibsennek, a Solness építőmester. A művész és ember örök harcát mutatja be ez a darab. Önmagát állítja a nagy író a kiritika ítélőszéke elé, hogy megmutassa: ime ilyen vagyok, de ilyenek vagytok ti is, és mindenki, aki akar és alkot. Ennek az érdeklésítő és megrázó drámanak az előadása elismerésre méltó teljesítménye lesz a színház drámai együttesének. Szabados Árpád rendezzi a világhírű darabot, amelynek főszerepeit Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Mészáros Béla, Tóth Elek, Szabados, Lantos, stb. alakítják.

A SZÍNHÁZ HETI MÜSORA:

Szombat d. u. 4: Egy pohár víz. (Ifjúsági előadás kizárólag az iskolák részére.) este 9: Cigányzerelem. (Rendes bérlet 8. sz.)
 Vasárnap d. u. 3: Illatszertár. (Olcsó helyárakkal.) d. u. 6: Cigányzerelem. este 9: Rut kis kacska. (Hatodszor.)
 Hétfőn fél 9: Solness építőmester. (Ibsen világhírű színműve. Főszereplők: Fényes Alice, Erényi Böske, Paál Magda, Mészáros Béla, Tóth Elek, Lantos Béla, Szabados Árpád, stb. Rendező: Szabados Árpád. (Premierbérlet 9. sz.)
 Kedd fél 9: Solness építőmester. (Rendes bérlet 9. Irodalmi bérlet 5. szám.)
 Szerdán és a következő napokon minden este: 3:1 a szerelem javára. (A szezon nagy revü-operettje. Káprázatos kiállításban.)

A ROMÁN OPERA MÜSORA:

Szombat, okt. 23: A firenzei baletgyűttes vendégszereplése.
 Vasárnap, okt. 24: (este) Zsidónő.
 Hétfő, okt. 25: Faust.
 Kedd, okt. 26: (matiné) Cigánybáró.

SELECT MOZGO MÜSORA:

Cafe Metropole ellenállhatatlan humoru szellemen francia vígjáték, főszerepekben: Tyrone Pover, Loretta Young, Adolf Menjou, Gregory Ratoff.

URANIA MOZGO MÜSORA:

Alexandra grófnő. Korda Sándor legszebb alakítása, főszerepekben: Marlene Dietrich, Robert Donat.

ROYAL MOZGO MÜSORA:

Ma: Charlie Chan az Olimpián. A berlini Olimpia eseményei szolgálnak háttérként ehhez a bűnügyi filmhez, amely felülmul minden eddigit. Főszerepekben: Warner Oland, Előtte Fox Journal. Előadások: 3.20, 5.20, 7.20 és 9.20 órakor.

CAPITOL MOZGO MÜSORA:

Lányok fehérben, ragyogó bécsi vígjáték, főszerepekben: Maria Cebotari, a bécsi opera világhírű énekesnője, Georg Alexander és Stolz Hilda.

Az ardeali zsidók találkozóhelye!
BERKOVITSNÉ
 (Bradea) orth. kóser étterme
 (a palamarei rabbi hechsere)
BUCUREȘTI,
 Str. Lipscaui 7. Telefon: 462-91.
 Socec háttamögött. Postavámmal szemben.
 Elsőrangú erdélyi konyha!

MUNKÁS MOZGO MÜSORA:

Péntek, vasárnap, hétfő, kedd 3, 6, 9 órakor:
 I. A 41-es halálbrigád. Az évad legnagyobb monumentális filmszága. Főszereplők: Errol Flynn és Oliva de Havilland. II. A makrancos dáma. Zenés operett. Fősz.: Clark Gable és Constance Bennett. III. Journal.

APRÓ HÍRJELEK

Fodalom szakos egyetemistáné korrepetálást vállalt, esetleg lakás elleneben is. Cim a kiadóban.

Válogatott gesztenye, bányai szilva, aszalt gomba, dió Roóznál, Tautii de sus, Via Baia-Mare.

Komoly, józan, jóméjelenésű 28 éves magántisztviselő, 150.000 leivel rendelkezik, benősülne kereskedelmi vagy ipari vállalatba. Levelek „Szimpátia” jellegre kiadóba kérelmek.

Ford speciális autószerelőket felveszünk. Ajánlatokat eddigi működéssel feltüntetve. Singer Ford lelakat, Satu-MaTe.

Stern szücs és szőrmeszalona Calea Marecha Foch 4 elvállal mindenféle szücsmunkákat a legutányosabb árak mellett.

Jobb zsidó leányt, ki önállóan főz jó fizetéssel fővesz kéttagu család. Cim a kiadóban.

Mielőtt női és gyermekkabát, ruha és kalapszükségletet beszerezné, látogassa meg a legolcsóbb árakról közsímet JUNO női konfekciárudházat. Főpostával szemben, Regele Ferdinand 25. Economia út havi részlet.

Tekztisztviselőnek keres lakást teljes ellátással. Cim a kiadóban.

Textil és szövőfonal kereskedőségét állást keres, vidékre is. „Szombat megtartás” jellegre a kiadóba.

Önálló román-magyar levelező, perfect román-német-magyar gyors- és gépirónó hosszú irodai gyakorlati állást keres. Cim a kiadóban.

Kiszolgáló leányt felvesz a Zsidó Menza, Iuliu Maniu 33.

Komfortos, modern garcon lakás kiadó. Str. Stoicescu 20.

Fogorvos, fogtechnikus társat keres „Fogorvos” jellegre a kiadóba.

Eladó egy felvető és egy csévelő gép, kézi szövődék részére való és egy teljes szőnyegszövő berendezés, sok ezer mintával. Farkas testőr, Salonta.

Intelligens leány elmenne gyermekek mellé. Perfect román-magyar. Választ „Gyermek-szerető” jellegre.

Alkalmaz fémáru gyár azonnalra fiatal tizentisztviselőt. Ipariskolai végzettséggel, vagy szakértelemmel bírók előnyben. Ajánlatokat, kor, eddigi működés, igény megjelölésével, Cásuta Postalá 79 Brasov.

Orvos utak figyelme. Orr, gége, fül specialista kerestetik nagyobb városba fix fizetéssel és privát praxissal. Garantálva uri megélhetés. Lehetőleg fiatal emberek előnyben. Cim az Uj Kelet kiadóhivatalában.

Jobb magános nő házvezetőnő állást keres idősebb házaspárnál, vagy urnál. „Megbízható” jellegre a kiadóba.

Kiadó novemberre első emeleten három vagy négyszobás, hallos, komfortos lakás. Orvosi rendelőnek is megfelel. Piața Mihai Viteazul 39. Háztulajdonosnál.

Különbejárata elegánsan burtozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó egy vagy két személynek, lehetőleg tisztviselőnek vagy alkalmazottnak. Str. Pop Iulian 28.

GILLETTE KEK PENG HOSSZVÁGÁ

Reményesebb élő
 élesebb élő
 ellenállóbb élő
 tartósabb élő
 jobban borotvált!

HÍR

Mihály vajda a közös hadnagya. Bucu Timpu híradása szerint Mihály vajdát egyidejűleg a szovák hadseregek is hadólesz a kisantant államnagya. A kinevezést Páheceg és Sirovy tábornadsereg főparancsnoka avatási ünnepségekre Sídégek elé több előkelőség Pál jogoszláv régensi pénzügyminiszter, Gustáv örökös Ignat tábornok f lap mai száma királyi ké Mihály vajdának hadnag talmazza. A vajdát az redhez osztják be szolg akkor a trónörökös az adjuvánsárá is kinevezetlyi dekrétum Pál jogos az első határozatrad parld.

Selyem-gyapjukendő

Tatarescu beteg. Bucu Tatarescu minisztere nőket fogad, írja a Capitala orvosa tanácsára csak hozsobaját. A miniszterelnök kezdi meg fogadásait, minünnepségek foglalják le.

A vér feltűsítése olyan egyéneknek, akinek be ezert emésztése meg van nem tud tudni — ajánlá át korán reggel egy „Fecenc József” keserűt meg orvosát.

Az amerikai szakszemetellenes bejöttöt. N Az amerikai szakszerveze Denverben megtartott 57 határozati javaslatot fog felszólítja az Egyesült All hogy újult erővel és telj álljon ismét a németellen tába.

Afany cigarettát meg Kemal Atattik Metax elnököt. Ankarából jelent köztársasági elnök ara és az aláírásával előtött kozta meg Metaxasz görö aki ma 7 óra 50 perckor hagyta Ankarát. A tárgy hivatalos közlemény szerit taxasz a két országot ér kérdéseket tárgyalta meg szövegetek, hogy Görögorsz külpolitikai irányvonala me

Szerkesztői

L. J. Dej. Tegnap százöltök, hogy az ellenőrzés miatt egyelőre sajnos ne H. A. O'adea. Levélét, rendeltési helyére tovább

A színházi év

Ábrak
 12 képből álló, káprázásikert aratott nag

GILLETTE KEK PENGE HOSSZVÁGÁSSAL

Neményebb élő
élesebb élő
ellenállóbb élő
tartósabb élő
jobb borcival!

HIREK

Mihály vajda a kisantant államok első közös hadnagya. Bucurestiből jelentik: A Timpul híradása szerint október 25-én Mihály vajdát egyidejűleg a jugoszláv és cseh-szlovák hadseregek is hadnagyká avatják. Ő lesz a kisantant államok első közös hadnagya. A kinevezést Pál jugoszláv régensherceg és Sirovy tábornok, a csehszlovák hadsereg főparancsnoka fogják elvégezni. Az avatási ünnepségekre Sinaia-ba érkező vendégek elé több előkelőség utazik a határra. Pál jugoszláv régensherceget Cancicov pénzügyminiszter, Gustáv Adolf svéd trónörökös Ignat tábornok fogadja. A hivatalos lap mai száma királyi kéziratot közöl, amely Mihály vajdának hadnagyi kinevezését tartalmazza. A vajdát az első hegyivadász-erredhez osztják be szolgálatára. Ugyanakkor a trónörökös az uralkodó tiszteletbeli adjutánsává is kinevezték. Egy másik királyi dekretum Pál jugoszláv régensherceget, az első határozat parancsnokává nevezi ki.

Selyem-gyapjukendő

„JOLIE“-nál

Tatarescu beteg. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök meghült és nem fogad, — írja a Capitala. A kormányelnök orvosa tanácsára csak holnapután hagyja el szobáját. A miniszterelnök csak jövő szerdán kezdi meg fogadásait, mert addig a sinaiai ünnepségek foglalják le.

A vér feltűsítése céljából — kiváltképp olyan egyéneknek, akinek béliürülése elégtelen s ezért emésztése meg van zavarva és éjjel nem tud aludni — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Fe'enc József” keserűvizet inni. Kérdezze meg orvosát.

Az amerikai szakszervezetek felújítják a németellenes bojkottot. Newyorkból jelentik: Az amerikai szakszervezetek szövetségének Denverben megtartott 57. évi konferenciája határozati javaslatot fogadott el, amelyben felszólítja az Egyesült Államok munkásságát, hogy újult erővel és teljes határozottsággal álljon ismét a németellenes bojkott szolgálatába.

Afany cigarettá-cával ajándékozta meg Kemal Atatürk Metaxasz görög miniszterelnököt. Ankarából jelentik: Atatürk török köztársasági elnök aranycigaretta-cáccal és az aláírásával ellátott fényképpel ajándékozta meg Metaxasz görög miniszterelnököt, aki ma 7 óra 50 perckor különvonatán elhagyta Ankarát. A tárgyalásokról kiadott hivatalos közlemény szerint Atatürk és Metaxasz a két országot érdeklő nemzetközi kérdéseket tárgyalta meg és ismételtan leegyeztették, hogy Görögország és Törökország külpolitikai irányvonala megegyezik.

Szerkesztői üzenetek

L. J. Dej. Tegnap számunkban már közöltük, hogy az ellenőrzésre technikai okok miatt egyelőre sajnos nem válalkozhatunk. H. A. O'Padea. Levélét, kívánsága szerint, rendeltetési helyére továbbítottuk.

Fokozatosan javul Hubermann állapota. Berlinből jelentik: Berlinbe érkezett távirati magánjelentés szerint Hubermann Boniszláv állapotában újabb lényeges javulás állott be. Minden remény megvan arra, hogy a világhírű hegedűművész visszanyeri teljes játék-képességét. Egy bécsi orvos, akit meleg barátság fűz a művészhez, a következő táviratot kapta Hubermanntól: „Fokozatos gyógyulás. Játékképességem állítólag visszanyerem. Hubermann”.

Vajjé'o hetiznakasz a szegény zsidó betegesé.

Öngyilkosságot követett el egy Frankfurti zsidó orvos. Berlinből jelentik: Dr Schwabe frankfurti zsidó orvos, aki ellen fegyveres vádjával bünyügi eljárást indítottak, öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen orvos, aki nyilván a nácihatóságok megtorlásától félt, emeletes lakásának ablakából vetette ki magát az utcára és szörnyethalt.

Gyomor- és bélbajoknál, a máj és az epeutak megbetegedéseinél, reggel felkeléskor egy pohár természetes „Fe'enc József” keserűvizet kortyonként elfogyaszta igazán remek hashajtó. Kérdezze meg orvosát.

A francia sajtóban nagy visszhangot ver a német sajtó csehszlovákellenes kampánya. Párizsból jelentik: A lapok tovább foglalkoznak a német sajtó által Csehszlovákia ellen vezetett kampánnyal. A királysági L'Action Francaise így ír: „Sok bátorsággal és kitartással, a prágai kormány megteremtette hadseregét. Megértette, hogy szükség van a hatalom állandóságára. De miért nem jött tudatára annak, hogy ezen szép erőfeszítésével egyidejűleg teljes határozottsággal kell mutatni a csehszlovák németekkel szemben?” A Le Figaro ezeket írja: „A szudéta-német kérdés veszélyes, mert Németországnak ürügyet szolgáltat a beavatkozásra. Amikor az általános helyzetet megfontoljuk fogja találni erre, incidentis fog kibbantani”.

Segítsétek a Zsidókörházat, hogy fennmaradjon, hogy fejlődjön!

Divatcsattok, brossok, övek

„JOLIE“-nál

Rövid hírek mindenünnen. Danzig szabad város törvénytervezet készít a politikai eliteltek amnesztálására. A készülő amnesztia törvény valószínűleg kegyelemben fogja részesíteni a feloszlott katolikus centrum-párt elítelt tagjait is. — A newyorki hajógyárban megkezdtek a North Carolina páncéloshajó építését, amely 35.000 tonnás lesz.

A newyorki földalatti vasút egyik kocsi-jában csomagot találtak 670.000 dollár értékű papirokkal. Közte megtalálták az egyik manhattani bankból elszökt két évvel eelpott értékpapirokat is. — Isztambulban a vihar következtében további három haláshajó elsüllyedt. Öt haláshajóka személyzetét megmentették. — A newyorki rádióállomásnak sikerült a „Stylus” módszerrel nagyobb távolságra továbbítani egy kéthasábos újság-szöveget rajzközlés és képekkel együtt. A lap fakszimulék továbbítása ezzel megoldott ténynyé vált. A módszer különleges készülék után történik, ami a rendes rádiókészülékekhez csatlakozhat. Ez a készülék 50 dollárba kerül jelenleg. — Mint Párizsból jeltntik, a Le Petit Journal, de la Rocque ezredes lapja, közli hogy az ezredes rágalalmazásért beperelt 28 személyt, köztük Pozzo de Borgo herceget, Léon Daudetot, Charles Maurrast, valamint a l'Humanité, le Populaire és nyolc vidéki lap szerkesztőit.

Elegáns szörme- bundák, gallérok,

valamint bundaátalakítások a legújabb bécsi modellek szerint szezon előtti árban a legolcsóbban

BIXENSPANNER

szőrmeszalomban Cal. Regele Ferdinand 3.

Miért nevet Panni?

Azok közé tartozik, akik szeretik az életet. Semmit sem tesz, ami felesleges és mindent megtesz, ami szükséges. Ápolt és jókedvű. És a fogai! Ilyen fogakkal nevetni is! Egészségesek és fehérek. Természetesen: Chlorodont reggel — Chlorodont este! Ez a jelszava. És igaz van. Aki Chlorodontot, a legjobb minőségű fogpasztát, használja, helyesen cselekszik.

Chlorodont Fogpaszta

NYILTÉR

Rabinatul Comun. izr. orth. aut. din Cluj

Hirdetmény Kaszusz ügyben

Ezennel közhírré tétetik, hogy a Cal. Reg. Ferd. 49. sz. alatti Mátyás-féle, valamint a Str. B. L. Pop. vot Brassai u. 27. sz. alatti Kopes-féle vendéglők felügyeletünk alatt állanak s így azok kaszusz szempontjából teljesen megbízhatók.

Ugyanakkor — למען הסיר חששו — tévedések elkerülése céljából Rözüljük ezáltal ismételtan, hogy a Piata M. Viteazul 1 sz. alatti Menyász-féle il. „Pádesz” cég a vezetett bodega, valamint az ugyanezen tulajdonosnak a Cal. Reg. Ferd. 37. sz. alatti vendéglője nem állanak felügyeletünk alatt. Miután számosan étkeznek — ezidőszent — ezeken a helyeken, kötelességünknek tartjuk közölni, hogy ne mvalalunk felelősséget sem a bodega, sem a vendéglő „kóser” voltáért.

Cluj, 1937. okt. 19.

5698. Chesvon 14.

Az Aut. orth. izr. Hitt. Rabbisága

U. i. Csak az a szappan kóser, amelyben be van vésve:

חנה השגחה ביד"ץ
כשר
דק"ר ארטה קלוז

Figyelmeztetés.

Miután az Edelmann A. féle satu-marei desztillált ételolajgyár, amely f. hó 9-ig rituális felügyelet alatt állott, e felügyelet megszűntette, az általa előállított ételolaj jellege teljesen megszűnt.

A satu-marei ort. izr. Hitt. Rabbisága.

*) E rovatten közteltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség, sem a kiadó-tválat.

EGYESÜLETI ÉLEL

A Zsidó Nögyelet f. hó 24-én, vasárnap délután 5 órakor a Palace kávéház termében rendez első teadélutánját, mely iránt máris nagy az érdeklődés.

Teadélután. A Regal bar tulajdonosai november 24-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Haggbbor futballszakszállya és a zsidó iparosok agmenháza zavara teadélután rendez. A közönséget ezutal is meghívja a két zsidó intézmény.

„JOLIE”

Str. Memorandului 4.

A színházi év legnagyobb revüje:

Ábrahám Pál

12 képből álló, képrázatos kiállítás, világ sikert aratott nagy, vidám operettje:

3:1 a szerelem javára

Jövő szerdától minden este a Magyar Színházban!!!

W KELET Legújabb hírek

Gijon elfoglalása után Aviles felé nyomulnak a felkelők

(Elsődolái cikkek folytatása)

tek Franco tábornoknak, de válasz még nem érkezett. Az olasz-angol viszonyról beszélve, a lord reményét fejezte ki, hogy a légkör enyhülni fog és tárgyalásokra kerülhet sor a két ország képviselői között. Ami a távolkeleti helyzetet illeti, azon reményét juttatta kifejezésre, hogy Japán képviselőit fogja magát a brüsszeli értekezleten, ahol egyik nemzet sem jelenik meg mint vádlott.

A Stefani gijoni jelentése szerint Gijon város elfoglalása után a felkelő erők folytatták előnyomulásukat. Öt hadoszlop, amelyek navarrai dandárok, tankosztályokból és tüzériai különítményekből állottak, tegnap este utaszcsoportokkal megindultak Gijonból Aviles felé, amely az utolsó, a kormány kezében levő, partmenti centrum. Az ovidói felkelő erők harc nélkül elfoglalták a köztársaságiak összes erődítményekkel ellátott állásait, ahonnan az utolsó hat hónap alatt hősiesen bombázták a várost. Sok ezer milicista megadta magát. A felkelők gazdag hadizsákmányra tettek szert.

Madrid, október 22. (Radior). Miaja tábornok kijelentette, hogy semmiesetre és a benemavatkozási bizottság bármilyen határozata ellenére is, a nemzetközi dandár tagjai nem lesznek hajlandók magukat eltávolítani hagyni a köztársasági Spanyolország területéről.

A felkelők előnyomulnak Asturia nyugati részében

A német távirati távirati iroda ovidói jelentése szerint a felkelők ellenállás nélkül folytatták előnyomulásukat Asturia nyugati

részében. Egyetlen hadoszlop 30 gépfegyvert és 400 puskát számlányolt. Gijonban 4000 kenyert, 20.000 kiló húst és 10.000 liter tejet osztottak szét a nélkülöző lakosság között.

A Gradisca nevű kórházhoz Nápolyban 700 sebesült olasz önkéntest tett partra.

A felkelő tüzérsg erőteljesen bombázta Madridot. Az elmúlt éjszaka folyamán 12 halott és 40 sebesült áldozata van a bombázásnak.

Miaja tábornok Neg'innél

Company, a katalán vezérkar főnöke és Negrini miniszterelnök ma Valenciából Madridba érkezett és éjjel két órák fogadták Miaja tábornokot, Madrid védője és több politikai személyiség látogatását, majd meglátogatták a frontot.

Budapestre visszautazók figyelmébe

Kolozsvárról visszaindulás vasárnap reggel 9.30 órakor.

Kérjük a t. utasokat az indulás előtt 1 órával a peronon megjelenni sziveskedjenek.

CENTROPA utazási iroda.

„Anglia kitart a felosztási terv mellett és végetvet a terrornak“

mondotta Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter az angol alsóházban

A mufti Szíriában akar maradni és nem akar polilizálni?

Róma, október 22. Az olasz fővárosban erősen cáfolják a hírt, hogy a jeruzsálemi főmufti római látogatásra készül. Ezzel szemben a beyruti jelentés szerint a mufti kijelentette az ottani külföldi újságírók előtt, hogy Szíriában akar maradni és nem akar politikai tevékenységet kifejteni.

Remélem — mondotta a mufti — hogy meg fogják engedni nekem a Szíriában való tartózkodást. Szándékomban áll feladni minden politikai tevékenységet. Magányos ember életét fogom élni. Fájdalmas volna azonban számomra, ha kénytelen lennék Európába költözni.

A Reuter jelenti Londonból, hogy az angol alsóház tegnapi ülésén Ormsby Gore gyarmatügyi miniszter kijelentette, hogy a kormány változatlanul kitart Palesztina felosztásának terve mellett. A gyarmatügyi miniszter kijelentette továbbá, hogy a kormány minden eszközt meg fog ragadni a terror elfojtására és megszüntetésére. Ebből a célból Palesztinába küldi Sir Charles Togart, az angol rendőrség híres specialistáját, aki buzgó híve az energikus intézkedéseknek és annak idején a bengáliai lázadás letörésével szerzett hírnevet.

Jeruzsálemi jelentés szerint a fővárosban tegnap relatív nyugalom uralkodott. Csak egy arabot sebesítettek meg a város egyik utcáján, akinek állapota meglehető-

sen súlyos.

Észak-Palesztinából ugyanezkor egyre súlyosabbá válik a terror. A petróleum-vezetékek ellen ismét merényletet akartak elkövetni az arabok, de ezalkalommal meggyújtották a robbantási kísérletet.

Haifában revolveres támadók megsebesítettek egy zsidó detektívet. Egy zsidó bank épületére több lövést adtak le anélkül, hogy kárt okoztak volna.

Jeninben ismeretlen tettesek bombát dobtak el a főútcán.

A libanoni határ közelében fegyveres összecsapásra került sor a rendőrség és az arab terrorista között.

A jaffai uton támadást követtek el az arabok egy társaságokai ellen. Az ügyszilánkok négy utast megsebesítettek. Haifában két arabot sebesítettek meg a revolverlövésekkel.

Damaszkuszi jelentés szerint az arab ifjúság körében mozgalom indult meg, amelynek az a célja, hogy december elején pánarab kongresszust hívjanak össze Bagdadba a pánarab mozgalom megerősítése érdekében.

Windsor herceget kihallgatáson fogadta Hitler

Berchtesgaden, október 22. A windsori herceg és felesége ma délután audiencián jelentek meg Hitler kancellár előtt.

A kínaiak sikeres ellentámadása nagyrészen felszabadította a sanghaji frontot

Olaszország bejelentette részvételét a kilenchtalmi értekezleten

Sanghaj, október 22. A japán-kínai harcokról érkező egybehangzó jelentések szerint a kínaiak ellenállása egyre inkább fokozódik, sőt egyes helyeken hatalmas vereséget mérnek a japánokra. Ugy az északi tartományokban, mint Sanghajnál a kínaiak harci fölénye kezd kidomborodni.

Mint Sanghajból jelentik, az éjszaka folyamán érkezett hírek szerint a kínaiak által vezetett ellentámadás nagyrészen felszabadította a frontot például a Tazangot fenyegető japán szárnyat visszazorította.

A Takungapo című lap szerint a kínai csapatok visszavették Kacsiajajlu városát a sanghaji frontot. A japán csapatok visszavonultak a Kuangu körzet keleti részei felé. Mint Tokióból jelentik, az Asahi című lap

jelenti, hogy a minisztertanácsban a kormány összes tagjai arra az álláspontra helyezkedtek, hogy Japán ne vegyen részt a kilenchtalmi értekezleten.

Róma, október 22. Jólérsült hivatalos körök arról számolnak be, hogy Olaszország elfogadta az október 30-án Brüsszelben összeülő kilenchtalmi konferenciára szóló meghívást.

Ujabb kínai győzelem

Mint az esti órákban jelentik Sanghajból, a kínai csapatok ma visszafoglalták Heytahuancse helyiséget. Az ellentámadás során több japán katonai egységet bekerítettek és elváltak két japán közlekedési vonalat. Hupéyben a kínai csapatok egészen Matsig jutottak és visszaverték a japán támadásokat.

Nagy változások a szovjet-hadseregben és tengerészetnél

Több népbiztost is leváltottak

A Havas jelentése szerint Szovjetország több vezető méltóságában, különösen a hadseregben és a tengerészetnél jelentős személyi változások történtek. Viktorov admirálist, a helyettes nemzetvédelmi kormánybiztost az orosz tengeri erők parancsnokává nevezték ki Oril admirális helyett. A távolkeleti flotta parancsnokát Kireev admirálissal cserélték ki. Mensesztették továbbá Szmirnov admirálist a feketetengeri flotta és Izakov admirálist, a baltitengeri flotta parancsnokát, valamint Deitz tábornokot, aki a moszkvai polgári repülőter parancsnoka volt. A nemzetvédelmi ipar népbiztosságának eléről eltávolították Mojszelovits népbiztost, míg Szergievics Bubnovot a közoktatási népbiztosságból tették ki.

Rozalia Szamojlovnak Zemliatka régi forradalmár, a népbiztosi tanács ellenőrzőbizottságának alelnökjévé ugyancsak lemondatták. Végül távozásra kényszerítették Szudin helyettes külkereskedelmi népbiztost is. A hadiipari kormánybiztosságnál is jelentős változások történtek, erre nézve azonban közelebbi hírek nem szivárogtak ki.

„FEMINA“

Értesíti az i. t. hölgyközönséget, hogy megérkeztek a legújabb bécsi és párizsi őszi és téli női átmeneti, téli kabát és ruhamodelljei. Nagy választék iskolás-lányka kabátokban. Olcsó, szolid árak. CLUJ, Str. Memorandului 1.

A bukaresti műegyetem rektora kijelentette, hogy hiány van román mérnökökben

Öt évről-négy évre redukálják a mérnökképzést, hogy elegendő mérnök álljon az ipar rendelkezésére

Bucuresti, október 22. Csak a multkoriban adtak hírt arról, hogy mennyire minden alapot nélkülöz az agitáció, amely a román elemek munkanélkülisége címén agitál a zsidóság ellen. Közöltük annakidején az Argusnak azt a cikkét, amelyben rámutat arra, hogy a kisebbségi vállalatok Pop Valer körlevelének hatása alatt élesítették a román ipari vállalatok román nemzetiségű mérnökeiket, úgy, hogy most a tiszta román jellegű vállalatok kénytelen-kelletlen kisebbségi mérnököket kell alkalmazni, mert más mérnököt nem kapnak.

Hogy a szakképzett román elemek között nemcsak, hogy nincsen munkanélküliség, hanem egyenesen hiány van megfelelően képzett román erőkből, azt a legjobban Vasilescu-Karpen műegyetemi rektor nyilatkozata bizonyítja, amely a Lupta mai számában jelent meg.

Vasilescu-Karpen nyilatkozatában kijelenti, hogy a politéchnikum csaknem összes abszolvensei elhelyezkednek, sőt mielőtt végeznek, már az utolsó évfolymon lekötik őket. Sajnos hiány van képzett munkásokban és munkavezetőkben, ami rendkívül megnehezíti a mérnökök szerepét. Ez évben 200 hallgató helyett 300 hallgatót vettek fel a műegyetem évfolyamára. Hogy elegendő mérnök tudjunk szolgáltatni az iparnek, a műegyetem 5 éves tanfolyamát, négy évfolymára redukálni.

Mérnök! Gyár! Orvos!

Minden német (25% redukció!), francia, angol, stb. folyóirat és könyv LEPAGE-nál, Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepage-tól. Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Popa. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

az Operában

MA FIRENZEI BALETT

este 9 óra szombaton

Jegyek: Operánál és főtérsi kioszkban

Döntő tá

Maniu és Popov Milyen kilé e kilé

Mironesc

CLUJ, október 23. (Az újság) várva érkezett és Boila R látogatását, akikkel hosszú sármán reggel Kolozsvárra lyi tartományi szervezeten lsei, akik délelőtt 11 órakor a párt erdélyi szárnyának magatartása szerepel. Maniu, hogy az erdélyi tartomány igen komoly és az események határozatok előtt áll...

A kormányva

Nyilvánvaló ugyanis, hogy fejlődés mai fázisában a megoldásnak módja jelentős össze a nemzeti parasztpárt e nek magatartásával. A tartomány helyesebben szólva Maniu szavazásától függ, hogy Mihaili-eti holnap egy egységes nemzeti parasztpárt nevében vagy sem. Mint azt már néhán előt megírtuk, az események után a kormányutóadás lehetősége kiestek azok a kombinációk, melyek hónapok folyamán oly nagyra lalkoztatták az ország közvéleményét. Nagy választék iskolás-lányka kabátokban. Olcsó, szolid árak. CLUJ, Str. Memorandului 1.

1. Mihalache-kormány egy zeti parasztpárti frakció bevezetése.
2. újabb Tatarescu-kormány Georgehe Beatianu és híveinek ki.

Kül- és belpolitikai tényező pártmeggondolások egész sorát jelentenek ebben az értelemben zászához. A jobboldali pártokat politikai és anyagi támogatás 'cescu-kormány is elejtette végki és egyéb jobboldali csoport növekedés kintőnően alkalmas számára, hogy a politikai egység a jobb- és baloldali főbb herálsok javára billentse. Egy támogatás már nem áll a liberálisban, akik érthetően azt szemányszásukat nem egy jobb bizonytalanság váltáná fel, ha politikai vonal, amely a folytatás sija és lehetővé teszi számukra idején normális körülmények ismét kezükbe a kormányzást pártok közül egyedül a cuzisták fel komolyabb választási siker rész azonban eredményesnek mutat a nemzeti parasztpárttól. o'asz-német barát külpolitikai már eleve lehetetlenné teszi, a mai nemzetközi helyzetben kál aspirálhassanak a hatalom pentru Tara párt mai formájábanik meg a választók előtt, hogy lemérje, tehát nem jöhet számra Vaida Sándor az, akinek külpolitika összhangba hozható külpolitikájával, szerény vélemény azonban nem teszik lehetővé a mat eredményesen igénye számára.

A jobboldali koalíció respektábilis választási erőt képvisel, sőt évek óta tartó erőfeszítések, amelyek e blokkra irányultak, — részint szemé-